

Bu testte 50 çözüm vardır.

1. Soruda dört farklı öğretmenin yaptığı etkinlikler verilmiştir. Her etkinlik, 2024 Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki farklı okuma öğrenme çıktılarıyla ilişkilidir. Bunları tek tek eşleştirelim.

1. Nizamettin Bey'in etkinliği:

Öğrencilerden afiş ve grafik üzerinde başlık, simge, renk ve sayılardan yola çıkarak görselin anlamını belirlemeleri isteniyor. Bu çalışma, görsellerin açık ve örtük mesajlarını çözümlemeye yöneliktir.

→ D) Görselle iletilen anlamı belirleyebilme

2. Umut Bey'in etkinliği:

Öğrenciler iki farklı hikâyeyi okuyarak olay, kahraman ve düşünceler açısından benzerlik-farklılıkları karşılaşıyorlar.

→ C) Metinler arası karşılaştırma yapabilme

3. Betül Hanım'ın etkinliği:

Öğrenciler, bilgilendirici metinde metnin içeriğini en iyi yansıtan kelimeleri belirleyip bunları metin bölümleriyle ilişkilendiriyor.

→ B) Metinde anahtar kelimeleri belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

4. Merve Hanım'ın etkinliği:

Öğrenciler şiirde mısra, dördlük, tekrar eden ses ve ritim düzenini inceliyorlar.

→ A) Şiirin biçim özelliklerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

Bu eşleştirmelerden sonra görüyoruz ki "metin içi karşılaştırma yapabilme" becerisine yönelik herhangi bir etkinlik yer almamıştır.

Cevap: E

2. Öğrenme çıktısı: Okuma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme/kendini uyarlayabilme

Öğrenci, okuma sürecinin güçlü ve gelişmeye açık yönlerini gerekçelendirerek kendini değerlendirir. Deneyimlenen süreçteki güçlü yönlerini sonraki okuma çalışmalarına yansıtır. Gelişmeye açık yönlerini ise destekleyecek tedbirler alır. Böylece etkili okur kimliğinin gelişimine yön verir.

Bu etkinlikte öğrenciler, bir bilgilendirici metni okuduktan sonra okuma sürecine dair kendi performanslarını değerlendirmektedir. Öğretmen, onlardan okuma sırasında hangi stratejileri kullandıklarını not etmelerini ister; ardından öğrenciler "Neyi

iyi yaptım? Nerede zorlandım? Bunu ne gösteriyor?" gibi sorularla güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerini fark eder. Daha sonra bu değerlendirmelere dayanarak bir sonraki okuma için somut eylem planı oluştururlar (örneğin, bölümler hâlinde durup özetleme, bilinmeyen kelimelere sözlükten bakma gibi).

Bu süreçte öğrenciler yalnızca metni anlamaya değil, okuma sürecindeki kendi öğrenme davranışlarını gözlemleme, değerlendirme ve geliştirme üzerine odaklanmaktadır. Yani öğrenci okuma sürecine yönelik öz yansıtma yaparak kendini uyarlamakta ve gelecekteki okumalar için bilinçli adımlar planlamaktadır.

Dolayısıyla yapılan çalışma, "Okuma sürecine yönelik öz yansıtma yapabilme / kendini uyarlayabilme" (A seçeneği) öğrenme çıktısına yöneliktir.

Cevap: A

3. Ders sonunda ajandasına sınıfıyla ilgili gelişmeleri not etmeyi prensip edinen bir öğretmen, ders değerlendirmesi yaparken (I) öğrencilerinin okudukları metinlerle ilgi farklı görüşleri değerlendirmelerini ve beraber yapılan çalışmalarda görev alarak sorumluluk bilincine ulaştıklarını gözlemler. Aynı öğrencilerin (II) nakaratlı metinleri okuma çalışmasını yapabildiklerini gören öğretmen, (III) sorma alışkanlığı da kazandıklarını tespit eder. Bunun yanında öğrencilerin (IV) metinde işlenen konuyla ilgili bilgi, duygu ve düşünceleri birbirleriyle paylaştıklarını ve birbirlerinin görüşlerinden yararlanarak farklı bakış açısı kazandıklarını not eder. Aynı zamanda öğrencilerin (V) metnin uzunluğunu ve biçimini şekil bakımından değerlendirebildiklerini gözlemler.

I – Grup olarak okuma

II – Söz korusu

III – Eleştirel okuma

IV – Tartışarak okuma

V – Göz atarak okuma

Ancak okuma tiyatrosuna dair bir şey verilmemiştir. Okuma tiyatrosunu 1. denemenin 1. sorusunun cevabında açıkladığım için tekrardan yazmadım öğretmenim.

Cevap: A

4. Güzel bir etkinlik sorusuyla karşınızdayım. Öncülde kazanımları verip uygun etkinlikleri eşleştirmenizi istedim. Buna göre “Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.” kazanımı A şıkkındaki etkinlik ile eşleştirilir. Neden? Çünkü A şıkkındaki etkinlikte öğrencilerden nesnel ve öznel ifadeleri bulmaları istenmiştir. Bu kazanımın içeriği “*Neden- sonuç, amaç-sonuç, koşul, karşılaştırma, benzetme, örneklendirme, duygu belirten ifadeler, abartma, nesnel ve öznel çıkarımlar üzerinde durulur.*” şeklindedir.

“Medya metinlerini analiz eder.” kazanımı C şıkkındaki etkinlik ile eşleştirilir. Neden? Bu kazanımın içeriği “*Medya metinlerinin amaçlarının (kültür aktarma, olay yorumlama, bilgilendirme, eğlendirme, ikna etme) belirlenmesi sağlanır.*” şeklindedir.

“Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.” kazanımı D şıkkındaki etkinlikle eşleştirilir. Bu kazanımın içeriği “*Altını çizmenin, koyu ve italik yazmanın, renklendirmenin, farklı punto veya font kullanmanın işlevi vurgulanır.*” şeklindedir.

“Metinle ilgili sorulara cevap verir.” kazanımı ise B şıkkındaki etkinlik ile eşleştirilir. Bu kazanımın içeriği “*Metin içi ve metin dışı anlam ilişkileri kurulur.*” biçimindedir.

Ancak E şıkkındaki etkinliğe yönelik bir kazanım verilmemiştir. Bu etkinlik “*Metindeki hikâye unsurlarını belirler.*” kazanımına yöneliktir.

Cevap: E

5. Öğrenme çıktısı: Yazısında karşılaştırma yapabilme
- Yazısında karşılaştırma yapabilme sürecinde öncelikle kendisine sunulan veya seçilen verileri (metin, görsel vb. aracılığıyla) incelemesi ve bu inceleme sonucunda yazacağı metnin amacına, konusuna ve hedef kitlesine göre karşılaştıracağı unsurların (nesne, kişi, olay, bilgi vb.) özelliklerini belirlemesi beklenir. Sonrasında öğrencinin yazısında kullanmak üzere nesne, kişi, olay ve bilgilerin belirlenen özelliklere göre benzerliklerini ve farklılıklarını listelemesi sağlanır. Karşılaştırma sonucu ortaya çıkarılan benzerlik ve farklılıkların liste, tablo, grafik, şekil vb. aracılığıyla yazılı olarak ifade edilmesine yönelik etkinlikler yaptırılır. 5, 6, 7. sınıf seviyelerinde öğrencilerden öznel, 8. sınıfta ise nesnel karşılaştırmalar yapması istenilir.

Bu etkinlikte öğrenciler, “Bisikletle Okula Gitmek” ve “Servisle Okula Gitmek” başlıklı iki farklı metni ve bunlara ait görselleri incelemekte, ardından iki durumu belirli ölçütlere göre karşılaştırmaktadır. Öğrenciler, zaman, maliyet, çevresel etki, güvenlik, rahatlık gibi ölçütleri seçip bu ölçütler doğrultusunda benzerlikleri ve farklılıkları tablo hâlinde düzenlemekte, sonrasında bu tabloyu metin planına dönüştürerek yazılı biçimde ifade etmektedir. Yazılarında girişte ölçütleri tanıtmakta, gelişme bölümünde benzer ve farklı yönleri açıklamakta, sonuçta ise kendi değerlendirmelerini gerekçeleriyle ortaya koymaktadırlar.

Bu etkinlikte öğrencilerin temel amacı, iki farklı durumu karşılaştırarak aralarındaki benzerlik ve farklılıkları yazılı olarak açıklamaktır. Dolayısıyla çalışma, “Yazısında karşılaştırma yapabilme” (D seçeneği) öğrenme çıktısına yöneliktir.

Cevap: D

6. Bu etkinlikte öğrenciler, “Okul Bahçesini Güzelleştirme” konulu bir metin yazarken düşünceleri arasında anlamlı geçişler kurmayı öğrenmektedir. Öğretmen, onlardan metinde “önce, sonra” (zaman ilişkisi), “ayrıca” (ekleme), “ancak” (karşıtlık), “çünkü, bu nedenle” (neden-sonuç) ve “örneğin” (örneklendirme) gibi bağlantı ifadelerini kullanmalarını istemektedir. Öğrenciler, bu ifadelerin metindeki anlam akışına ve tutarlılığa katkısını kontrol eder, gereksiz tekrarları çıkararak metni daha akıcı hâle getirir.

Bu süreçte öğrenciler, yazılarında cümleler ve paragraflar arasında mantıksal bağ kurmayı öğrenir, yani yazının akışını düzenleyen geçiş ve bağlantı unsurlarını doğru kullanma becerisi kazanır.

Dolayısıyla yapılan çalışma, “Uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanabilme” (B seçeneği) öğrenme çıktısına yöneliktir.

Öğrenme çıktısı: Uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanabilme

Yazısında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanabilme becerisi hem yazılı üretim hem de yazılı etkileşimde işe koşulabilecek becerilerdendir. Bu becerinin gerçekleştirilmesinde öğrencinin yazılarında bağdaşıklık öğelerine yer vermesi ve böylece tutarlı metinler oluşturması beklenir. 5, 6, 7. sınıf seviyelerinde yazısında bağdaşıklık öğelerini işlevlerine uygun kullanmasına odaklanılır.

Cevap: B

7. A, C, D ve E şıklarındakiler doğrudur. Ancak B şıkında verilen model yanlıştır. Bu model Hayes modeli değil Hayes ve Flowers modelidir.

Hayes ve Flowers: Görev-İş Alanı, Ön Bilgiler ve Zihinsel Süreçler ve Yazı Üretim Süreci olarak üç bileşenden oluşur. Yazı Üretim Süreci de üçe ayrılır:

- 1) Zihinsel tasarım süreci
- 2) Metinleştirme
- 3) Gözden geçirme

Hayes: Hayes ve Flowers modelinin yazılı üretim süreçlerine "Sorun çözme" eklenmiştir. Ayrıca üç boyutuna dördüncü boyut olarak "güdülenme" boyutu eklenmiştir.

Cevap: B

8. • Öğrencilerin anladıklarını kısa ve öz bir şekilde anlatma becerilerini geliştirmek, onlara bilinçli ve düzenli çalışma alışkanlığı kazandırma amacıyla çalışma yaptırmıştır. (Özet çıkarma)
- Öğrencilerin herhangi bir konudaki duygu, düşünce ve hayallerini yazmalarını sağlayarak ifade güçlerini ve yazılı anlatım yeteneklerini geliştirme amacıyla çalışma yaptırmıştır. (Serbest yazma)
- Öğrencilerin okuduklarından hareketle duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmek, onları etkin duruma getirerek yorum yapma ve fikir yürütme becerilerini geliştirme amacıyla çalışma yaptırmıştır. (Tahminde bulunma)
- Öğrencilerin olay ve durumlara tarafsız bakma, yorum yapma, fikir ve çözüm üretme becerilerini geliştirme amacıyla çalışma yaptırmıştır. (Eleştirel yazma)

Not alma: Öğrencilerin okunan veya dinlenenlerin önemli noktalarını seçebilmesini, bilgi ve düşüncelerini sınıflandırabilmesini ve sistemli çalışma becerisini kazanmalarını sağlayarak zaman kaybını önlemek amacıyla yapılır.

Altı çizili yerleri iyi karşılaştırarak not alma ve özet çıkarmanın farkını iyice kavra öğretmenim. Genelde ikisi çok karıştırılır.

Cevap: A

9. Öğrenci katılımlı dinlemeye yönelik dinleme çalışması yapmıştır.

Katılımlı dinleme: Dinleme sürecinde veya sonunda zihinde oluşan soruların konuşmacıya iletilerek dinlenenlerin daha iyi kavranması amacıyla yapılır. Dinlenenlerin ve soruların konuşmacıya yansıtılarak karşısındakine dinlediğini hissettirme, konuşmacının rahatlamasını ve iletişimin amacına ulaşmasını da sağlar.

Seçici dinleme: Dinlenenlerin/izlenenlerin içinden ilgi ve ihtiyaca yönelik olarak dinleme/izleme yapma amacı güder. İki şekilde uygulanabilir:

- 1) Önceden hazırlanmış sorular dağıtılarak öğrencilerden bunların cevaplarını bulmaya yönelik olarak dinlemeleri/izlemeleri sağlanır.
- 2) Dinleme/izleme amacına veya ilgi alanına yönelik olarak dinlenenlerden/izlenenlerden bir veya birkaç bölüm konu seçilerek yalnızca bu kısımlar dikkatle dinlenir/izlenir.

Eleştirel dinleme: Öğrencilere dinledikleri/izledikleri hakkında soru sorma alışkanlığı kazandırarak konu hakkında düşünmelerini; konuyu olumlu ve olumsuz yanlarıyla tarafsız bir bakış açısıyla değerlendirmelerini sağlayarak kendi doğrularını buldurma amacıyla yapılır. Sunulan bilginin konuşmacının kişisel duygu ve düşüncelerini mi yansıttığı, yoksa bilimsel verilere ve gözlemlere mi dayandığı hızlı bir şekilde analiz edilmelidir. Bunun için öğrencilerin konuya yönelik olarak aşağıdaki soruları sorma becerisini kazanmış olmaları gerekmektedir:

- Konuşmacının amacı nedir?
- Konuşmacı konuyla alakalı yeterli bilgi ve birikime sahip mi?
- Verilen bilgiler güncel ve geçerli midir?
- Konu tarafsız bir bakış açısıyla mı ele alınıyor?
- Sorunlara karşı alternatif çözüm önerileri sunuluyor mu?
- Çözüm önerileri bilimsel dayanaklara dayanıyor mu?

İletişimsel dinleme: Öğrencilerin gündelik hayatında çevresindekilerle iletişim halindeyken kullandığı dinleme türüdür. Temel amaç iletişim kurulan diğer insanlarla duygu ve düşüncelerin paylaşımıdır.

Etkili dinleme: Dinleyicinin eleştirel bir yargıda bulunmadan yaptığı dinlemedir. Amaç ana fikir ve yardımcı fikirleri tespit etmektir. (2019 Türkçe ÖABT'de soruldu.)

Cevap: A

10. Bu etkinlikte öğrenciler, izledikleri kısa bir belgesel bölümü üzerinden metindeki dikkat çeken kelimeleri belirlemekte ve bu kelimelerin anlamlarını bağlama göre açıklayıp sözlük veya ansiklopediden doğrulamaktadır. Daha sonra bu kelimeleri farklı yönlerden inceleyerek (eş ve zıt anlamlıları, çağrışımları, eş seslileri, deyim ve atasözleriyle ilişkileri) kelime ağlarını genişletmektedirler. Son olarak, bu sözcükleri örnek cümlelerle ve gerekirse görsellerle destekleyerek sunmaktadırlar.

Bu süreçte öğrenciler, dinledikleri/izledikleri metinlerden yola çıkarak kelime anlamı üzerine derinlemesine çözümleme yapmakta ve bu yolla söz varlıklarını geliştirmektedir. Yani amaç, dinleme/izleme yoluyla edinilen kelimeleri anlam, kullanım ve çağrışım yönünden zenginleştirerek kalıcı hâle getirmektir.

Dolayısıyla bu çalışma, “Dinlediğinden/izlediğinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme” (A seçeneği) öğrenme çıktısına yöneliktir.

Öğrenme çıktısı: Dinlediğinden/izlediğinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme

Metnin anahtar söz varlığından ve temanın anahtar kavramlarından kelimeler belirlenerek söz varlığını geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılır. Bu kapsamda belirlenen kelimelerin sırasıyla önce metnin bağlamındaki anlamları, ardından sözlük, ansiklopedi veya erişilebilir diğer kaynaklardaki anlamları üzerinde durulur. Bir sonraki adımda kelimenin kavram alanına (eş, yakın ve zıt anlamlı kelimeler, eş sesli kelimeler, çağrıştırdığı kelimeler, atasözü, deyim, kalıp sözler, ikileme, pekiştirme vb.) giren kelimeler üzerinde çalışılır. Son olarak var ise kelimenin görsel karşılığı (resim, işaret, emoji vb.) belirlenir.

Cevap: A

11. Estetik dinleme; tahminde bulunma zihinde resmini çizme, dil oyunları, ilgi kurma, özetleme gibi stratejilerle yapılır. Bu yüzden B ve D şıklarındaki kazanımlar estetik dinlemeyle ilişkilendirilir. E şıkkı da bu stratejilerden dolayı doğrudur. A şıkkı ise estetik dinlemenin amaçlarındandır. Ancak C şıkkı yanlıştır. Çünkü estetik dinleme daha çok hikâye edici metinler için kullanılan bir tür, yöntem ve tekniktir.

Cevap: C

12. Bu etkinlikte öğrenciler, “Bir günlüğüne görünmez olsaydınız...” çıkış noktasından yola çıkarak tamamen hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını kullanmaktadır. Her öğrenci, farklı tema, karakter ve olay örgüsü oluşturarak özgün sahneler tasarlamakta; deneyimlerini hayal gücüyle harmanlayarak özgün diyaloglar, sahneler ve anlatım biçimleri geliştirmektedir. Ayrıca öğrenciler, konuşmalarında malsalsı, haber dili ya da tiyatral anlatımlar deneyerek dili yaratıcı biçimde kullanmaktadır. Sunum sürecinde öğrenciler, beklenmedik durumlarda doğaçlama çözümler üretmekte, sahneler arası geçişleri akıcı hâle getirmekte ve dinleyicinin ilgisini canlı tutmak için özgün ve etkileyici ifadeler kullanmaktadır. Öğretmen ise bu süreçte özgünlük ve tutarlılık üzerinden geri bildirim vermektedir. Bu etkinlik, öğrencinin dili yaratıcı biçimde kullanarak özgün içerikler oluşturmasını hedeflediğinden, “Yaratıcı konuşma yapabilme” (E seçeneği) öğrenme çıktısına yöneliktir.

Öğrenme çıktısı: Yaratıcı konuşma yapabilme

Yaratıcı konuşma yapabilme becerisi hem sözlü üretimde hem de sözlü etkileşimde işe koşulabilecek becerilerdendir. Dili yaratıcı biçimde kullanabilme becerisine yönelik bu öğrenme çıktısı için çalışmalar yapılırken öğrenciden konuşmasında farklı tema, karakter ve olay örgülerini çeşitli açılardan ele alması; deneyimlerini ve gözlemlerini hayal gücüyle birleştirerek konuşmasını zenginleştirmesi beklenir. Bu zenginlik, zaman içinde geleneksel anlatı yapılarından farklı söylem türlerine doğru ilerlemelidir. Böylece öğrencinin özgün çözüm, karakter ve diyaloglar üretmesi sağlanır.

Cevap: E

13. Kelime vurgusu 2021’de Türkçe ÖABT’de karşımıza özellik olarak gelmişti. O zaman haydi soruyu inceleyelim:

A şıkkındaki ifade doğrudur çünkü sonu “-ya” ekiyle biten yer isimlerinde vurgu sondan bir önceki ekteydi.

B şıkkındaki ifade doğrudur çünkü sayılarda vurgu ilk hecededir.

C şıkkındaki ifade doğrudur çünkü zarflarda vurgu ilk hecededir.

D şıkkındaki ifade doğrudur çünkü pekiştirme sözcüklerinde vurgu ilk hecededir.

Ancak E şıkkı yanlıştır çünkü iki heceli yer adlarında vurgu ilk hecededir.

Cevap: E

14. I. Öğrencilerin bir konu üzerinde olumlu veya olumsuz fikirler yürüterek benimsedikleri fikirleri savunma becerisini geliştirme – Tartışma
- II. Öğrencileri konuşma sürecine katarak konunun anlaşılmasını kolaylaştırmak veya konuya farklı bakış açıları getirme – Katılımlı
- III. Bir konu hakkındaki fikirlerin dinleyiciler tarafından kabul edilmesini ve benimsenmesini – İkna etme
- IV. Öğrencilerin bir konu hakkındaki bilgilerini, duygularını ve düşüncelerini etkili bir şekilde anlatma becerilerini geliştirmeyi – Güdümlü

Cevap: D

15. I. Toplumu ilgilendiren güncel bir konu hakkında düzenlenebilir. Önemli bir konu hakkında uzman kişiler bir başkan yönetiminde topluluk karşısında tartışır. Kalabalık karşısında yapılabileceği gibi radyo veya televizyon ile yayımlanabilir. Konuşmacı sayısı 5-6 kişiden oluşur. Ciddi bir üslupla yapılan bu sözlü anlatım türünde başkan toplantıya hâkimdir. (Açık oturum)
- II. Genel olarak alanında uzman kişilerin bir araya gelerek, bilimsel, sanatsal, politik ya da akademik konuların çeşitli yönleriyle ele alındığı konuşmalara denir. Aynı zamanda izleyici grubu özel davetlilerden oluşan bu sözlü anlatım türü farklı oturumlarla farklı günlerde birkaç kez düzenlenebilir. Amaç konuları olumlu ve olumsuz yönleriyle ele alarak bir konuya çözüm üretmektir. (Sempozyum)
- III. Sanat, bilim veya başka bir konu hakkında alanında uzman bir kişinin bir tezi, görüşünü ya da duygularını aktardığı sözlü anlatım türüdür. Daha çok akademik yerlerde verilen bu türde amaç heyecanlı konuşmalar yapmak değil dinleyicileri bilgilendirmektir. (Konferans)

Cevap: B

16. Değerli öğretmenim sorunun cevabı A olacak. Şimdi açıklıyorum:
- Bugün Türkçe dersinde öğretmenimizin verdiği (I) öğretmenimizin seçtiği “Yenilenebilir Enerji” adlı konu sınıf gündemine alındı. Ardından öğretmenimiz konu hakkında bizleri bilgilendirdi. Bütün

arkadaşlarımın katılımıyla sınıfta beyin fırtınası yaptıktan sonra birkaç arkadaşım duygu, düşünce ve hayallerini iki dakika içinde ifade etti. (II) Arkadaşlarımdan bazıları duygularını ifade ederken bir kısmı daha önceden hazırlamış olduğu görsellerle konuyu destekleyerek kısa sunum hazırlayıp sunum öncesi prova yaptılar. (III) Prova sonrası sunuma başlayan Gökçe’nin konuşma esnasında jest ve mimiklerini konuşmaya dâhil etmesi öğretmenin süreç değerlendirme sürecine olumlu katkı sağladı.

Yukarıda I ile gösterilen kısım güdümlü konuşma tekniğinin uygulanış şeklidir. O yüzden burası “Konuşma stratejilerini uygular.” kazanımı ile ilgilidir.

II ile gösterilen kısım “Hazırlıklı konuşma yapar.” kazanımı ile ilgilidir. (2019 TDÖP’e bakınız!)

III ile gösterilen kısım “Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.” kazanımı ile ilgilidir.

O zaman günlükte yer almayan tek etkinlik geçiş ve bağlantı unsurlarıdır. Hatırlayalım! Geçiş ve bağlantı unsurlarını biz farklı başlıklarda inceliyorduk. Bunlar:

- 1) **Açıklayıcı ve destekleyici ifadeler:** “özellikle, örneğin, örnek olarak, mesela, hatta, üstelik, ayrıca, açıkçası, açıklamak gerekirse, başka bir deyişle, yani”
- 2) **Özetleyen ve sonuç bildiren ifadeler:** “kıscası, özetle, son olarak, sonucunda, böylece, böylelikle, görüldüğü gibi”
- 3) **Farklı düşünmeye yönlendiren ifadeler:** “ama, fakat, lakin, yalnız, ancak, oysaki, ne var ki, halbuki, buna rağmen, yine de”

Cevap: A

17. A) Moğolların Anadolu’ya girdiği zaman Anadolu kan ağlıyordu.
- B) Madem kızacaktın, niye bu durumu kabul ettin?
- C) İnsan barınacak yerler yaptı, yiyeceğini pişirerek yemeye başladı.
- D) Doğa ona baston olsun diye, ideali armağan etmiştir.
- Ancak E şıkında daralma yoktur.

Cevap: E

18. Değerli öğretmenim, genellikle eş görevli ekler ile aynı ekler art arda gelmez. Ancak bazı durumlarda bir ekin ya da aynı görevi üstlenmiş biçimde farklı eklerin sözcük içinde arka arkaya sıralanması olayına ek yığılması denir. Örnek: Adamın birisi, kimi-si, hepsi

Cevap: C

19. A şıkkı doğrudur. İsteklenme fiili –eceği, -esi ekleriyle meydana gelen eylemlerdir. Soruda verilen “Bırak, düşünesim geldi, senin yerine ben düşünüyorum!” cümlesindeki altını çizdiğim sözcük buna örnektir.

B şıkkı doğrudur. Öğretmenim! Ad cümlelerinde “yok” ve “değil” kelimeleriyle olumsuzluk gerçekleştirilir. Bu durum fiillerde –me ile –ma olumsuzluk ekiyle yapılır. “Kitaptan hiç korkan olmamış.” cümlesindeki durum buna örnektir.

C şıkkı doğrudur. “Bunun sonunda topluma kendisini güldürür.” cümlesinde altı çizili eylemin çatısı geçişsizken aldığı ekle beraber geçişli olmuştur.

D şıkkı doğrudur. “Bir kişi kitaptan korkarsa insanı mesuliyet hissinden mahrum ediyor demektir.” cümlesinde altını çizdiğim sözcük birleşik zamandır.

Ancak E şıkkı yanlıştır. Metinde birden fazla adlaştırmış sıfat fiil örneği yoktur. Tek örnek: “Kitaptan hiç korkan olmamış.” cümlesinde altını çizdiğim sözcükte bulunmaktadır. “Kitaptan hiç korkan insan olmamış.” yerine “korkan olmamış” kullanılmıştır. Burada korkan adlaştırmış sıfat fiil örneğidir. Ama metinde sadece bir tane örneği vardır.

Cevap: E

20. Dolaylı tümlecin sorularını bildiğini varsayıyorum ancak yine de sorularını tekrar görmekte fayda var. Dolaylı tümleç, yükleme sorulan “nereye?, nereden?, kime?, kimde?, kimden?, neye?, nede?, neden?” sorularının cevabıdır.

- A) Günlerdir sesi **çıkmayan** kedi, bugün miyavlayarak kapıya geldi. **Kim? – Özne**
- B) Bütün bu işleri akşam eve gelen abime sormalı-sın. Kime? – Dolaylı Tümleç
- C) Olayları, dönülmez ışık saçan bir yolda, bir gün önce ölümsüzleştirdi. Nerede? – Dolaylı Tümleç

- D) Bu kasaba kadar **yaşanılasi** bir yere daha önce tek başıma gitmemiştim. Nereye? – Dolaylı tümleç

- E) Anlatacağım **masalda** kendinizden bir şeyler bulacaksınız. Nerede? – Dolaylı Tümleç

Cevap: A

21. Soru öncülünde anlatıldığı gibi Türkçede çekim ekleri sözcüklerde en sonda gelir. Bir sözcükte çekim eki yapım ekinden önce gelemez. Ancak bazı istisnalar vardır:

Çekim ekinden sonra gelen “-gil, -lar” gibi ekler bunlara örnek gösterilir.

Dayımgil= Dayı (kök) + m [çekim eki (iyelik eki)] + gil (yapım eki)

Babanlar: Baba (kök) + n [çekim eki (iyelik eki)] + lar (yapım eki)

Cevap: C

22. “v” sesi çift-dudak değil, dış-dudak ünsüzüdür. “v” sesi akıcı değil, sızıcı ünsüzdür.

	Ötümlü		Ötümsüz	
	süreklili	süreksiz	süreklili	süreksiz
	sızıcı	akıcı	patlayıcı	patlayıcı
dış-dudak	v		f	
çift-dudak		m	b	p
dış-damak	j		c	ç
dış	z	n	d	t
art damak	ğ	l	g	k
ön damak		l	g	k
yarı ünlü		y		
çarpmalı		r		
gırtlak			h	

Cevap: E

23. (I) Kanepenin ve halının üzerine çay dökmüştü. (II) Çayın birazcık da kendi üzerine sıçramasıyla bağrını yaktı ancak kıyafetin üstünden yanığı göremedi. (III) Bunun üzerine annesi görmeden bağrı yanık bir şekilde lavaboya koştu. (IV) Korkudan hala yanığın acısını hissetmiyordu. (V) İlk yardım çantasına koşup sargı bezi ile yara bandı aramıştı.

- I. cümlede tamlayanında bağlama grubu bulunan isim tamlaması bulunmaktadır. – Doğru
 II. cümlede birleşik fiile örnek teşkil eden kullanım vardır.
 III. cümlede isnat grubuna örnek olacak kullanım vardır. – Doğru
 IV. cümlelerin nesne ögesi belirtili isim tamlamasıdır. – Doğru
 V. cümlelerin nesne ögesi edat grubuna dâhil bir kelime grubudur. – Yanlış. Neden? Çünkü “ile” bağlaç görevinde kullanılmıştır. “ile” bazı durumlarda bağlaç bazı durumlarda edattır. “ile”yi kaldırdığımızda yerine “ve” bağlacını getirebiliyorsak “ile” bağlaçtır.

Cevap: E

24. Türkçede toplam altı çeşit hece tipi vardır.

Örnek	Hece Çeşidi
a, e, o, i	ünlü
şu, bu, de, da	ünsüz + ünlü
el, il, al	ünlü + ünsüz
çok, kat, top	ünsüz+ünlü+ünsüz
ilk, ölç, alt, üst	ünlü+ünsüz+ünsüz
silke, kurt, Türk	ünsüz+ünlü+ünsüz+ünsüz

O gün hava çok yağmurluydu. Sen de dışarı ilk kez şemsiye almadan çıkıp sıırılsıklam ıslanmıştın. Sert hava koşullarından dolayı al yanakların kıpkırmızı olmuştu.

Cevap: B

25. Nicelik İlkesi

- a) Konuşmaya katkınızı (konuşmanın amacı doğrultusunda) yeterince bilgilendirici olacak şekilde yapın.
 b) Konuşmaya katkınızda gereğinden çok bilgi vermeyin.

Aşırı bilgilendirici olmak zaman kaybına yol açar. Ayrıca doğrudan ilintili olmayan yan konuların ayırtmalarını vermek dinleyicinin aklını karıştırabilir. Gereğinden az bilgi vermek de dinleyici için yeterince bilgilendirici olmayacaktır. Nicelik İlkesini açıklamak için aşağıdaki konuşmanın Uşak'ta yeni tanışan iki arkadaş arasında geçtiğini varsayalım: Seda: “Nerede oturuyorsun?” diye sorunca, Selin: “Türkiye’de” yanıtını verirse bu konuşmada Selin, yeterince bilgilendirici değildir, Türkiye bulundukları yer itibarıyla çok geniş bir alanı kapsamakta ve yeterli bilgi vermemektedir.

Nitelik İlkesi

Konuşmaya doğru katkı yapmaya çalışın.

- a) Yanlış olduğuna inandığınız bir şeyi söylemeyin.
 b) Yeterince kanıtınız olmadan bir şey söylemeyin.

Nitelik İlkesine Brezilya’dan bir örnek verebiliriz. Brezilya’nın başkenti 1960’a kadar Rio de Janeiro idi. Ancak bu kentin aşırı kalabalıklaşması nedeniyle başkent, 1960’ta Brasília kentine taşındı. Seda “Brezilya’nın başkenti nedir?” diye bir soru yönelttiğinde, Sedat “Brasília” diye yanıtlayabilir. Bu yanıt Nitelik İlkesine uygundur çünkü Sedat doğru bilgi olduğunu düşündüğü bilgiyi vermiştir. Ancak Sedat, Brezilya’nın başkentinin hâlâ Rio olduğunu düşünseydi ve o şekilde yanıtlasaydı da kendince Nitelik İlkesine uymuş olacaktı çünkü Nitelik İlkesi doğruluk değerleri gibi birebir dünyadaki gerçeklerle örtüşmek zorunda değildir. Konuşucuların niyetlerine bağlı bir ilkedir.

Bağıntı İlkesi

Konuşmanızı bağıntılandırın. (Diğer söylenenlerle ilişkilendirin).

İnsanlar konuşma sırasında daha önce söylenmiş olanlara bağıntılı katkı yaparlar. Örneğin, birisi size dün gördüğü bir film den söz ederse siz de sinema ile bağlantılı konuşursunuz. Son zamanlarda gördüğünüz bir film ya da en çok sevdiğiniz film den söz edersiniz. Diğerinin sinemaya ilişkin sözcüğü üzerine “Mars’a olası insan yolculuğundan” söz açılmaz (elbette karşıdaki kişinin izlediği film

Mars'a ilişkin değilse).

Tarz İlkesi

Açık olun.

- İfadede belirsizliği önleyin.
- Bulanık anlamlılığı önleyin.
- Kısa ve öz konuşun (Gereksiz söz kullanıp lafı uzatmayın)
- Düzenli olun.

İnsanlar, bir öykü anlatacaklarsa ya da bir yemek tarifi vereceklerse olayların oluş sırasına göre bir düzenleme yaparlar. Örneğin pilav tarifi verirken, önce pirinci ayıklayıp yıkamalı, sonra yağda kavurmalı, daha sonra da pirincin çekebileceği kadar sıcak suda haşlamalıyız ve bu tarifi bu sırada vermeliyiz. Yoksa "önce pilavı haşlamalı, sonra pirinci ayıklayıp yıkamalı" sırasında bir yemek tarifi yapmak Tarz İlkesine uygun değildir.

Tuna, sınıfta yapacağı bir konuşmada (I) ifade belirsizliklerini önleyerek düzenli bir şekilde konuşmasına devam etmiştir. Konuşmasını (II) diğer söyledikleriyle ilişkilendiren Tuna, konuşurken (III) gereğinden fazla bilgi vermemesine rağmen (IV) yeterince kanıt olmadan bazı açıklamalar yapmıştır.

I – Tarz ilkesine uygun davranmıştır.

II – Bağıntı ilkesine uygun davranmıştır.

III – Nicelik ilkesine uygun davranmıştır.

IV – Nitelik ilkesine uygun davranmamıştır. Çünkü yeterince kanıt olmadan açıklama yapmıştır.

Sezdirim ise Grice'nin iş birliği ilkelerinden değildir.

Cevap: A

26. Soruda sözü edilen dilbilimci Mihail Mihailoviç Bahatin'dir.

Jacques Derrida: Bu dilbilimci post-yapısalcı felsefesinin öncülerinden kabul edilir. Grammatoloji yani yazıbilim ve yapıbozma (yapıçözüm, yapı söküm) kavramlarını ortaya atmıştır.

Roland Barthes: Postmodernist yaklaşımlardan etkilenen dilbilimci metne farklı bakmaya başlayarak "Yazar öldü." deyip metnin anlamını alıcıda

(okuyucuda) aramaya başlar. Ona göre artık her okuyucu bir yazardır. Çünkü metin okurun (alıcının) zihninde yeniden kurulur.

Umberto Eco: Metnin anlamının tamamlanmaya-çağını iddia eden Eco, Pierce'nin "sınırsız anlam" kavramını geliştirir. Ona göre yorum bitimsizdir. "Açık Yapıt" adlı eserinde, eser yorumlanabildiği sürece tamamlanmış olamaz, açık bırakılmıştır.

Vladimir Propp: Rus biçimciliğinin en önemlilerinden olan Propp, masalın aslında çok katmanlı yapısının aslında bilindiği kadar da çeşitli olmadığını "Masalın Biçimbilimi" adlı eserinde açıklamıştır.

Cevap: D

27. kitaplık > {-LIK} biçimbirimi 4 alt biçimbirime sahiptir: [-lık], [-lik], [-luk], [-lük]

uyumuş > {-MUŞ} biçimbirimi 4 alt biçimbirime sahiptir: [-mı], [-mi], [-mu], [-mü]

sebzeci > {-CI} biçimbirimi 4 alt biçimbirime sahiptir: [-cı], [-ci], [-cu], [-cü]

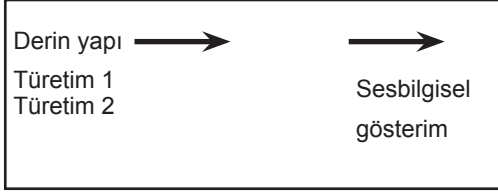
süslendi > {-DI} biçimbirimi 4 alt biçimbirime sahiptir: [-dı], [-di], [-du], [-dü]

petekler > {-LER} biçimbirimi sadece 2 tane alt biçimbirime sahiptir: [-lar], [-ler]

Cevap: E

28. Bu tanımlamayı Türkçedeki kol ve bol sözcükleri üzerinden bu tanımlamayı örneklendirebiliriz. Örnekte yer alan bol /bol/ ve kol /kol/ gibi sözcükler sesbilimsel incelemelerde en küçük çift kavramıyla adlandırılır. En küçük çift, bir dilin sesbiliminde biri dışında diğer sesbirimleri aynı olan sözcükler için kullanılır.

Sesbilimsel Türetim: Bir sözcüğün derin yapısının sesbilgisel gösterimini oluşturmak için kullanılan aşamalara sesbilimsel türetim denilmektedir. Sesbilim kuralları bu türetiminin her aşamasını etkiler.

Altsesbirim: Sesbirimlerin bir değişkesi olan altsesbirimler, birbirlerine çok benzemekle birlikte sözcüğün anlamını değiştiremezler. Aynı sesbilgisel çevrede oluşmazlar. Tüm altsesbirimler birer sestir ama tüm sesler birer Altsesbirim değildir. Belirli bir dilde oluşan sesbirimlerin sesbilgisel değişkeleridir (Erdem Nas, s. 249).

Eşzamanlı Sesbilim: Tarihsel süreçteki gelişimine bakılmaksızın dildeki ses örüntülerini günümüz verileriyle inceler (Erdem Nas, s. 245).

Parçalı Sesbilim: Konuşmadaki sesbilimsel parçaları konuşma bütünü içinde ayrı birer sesbirim olarak çözümleyen daldır (Erdem Nas, s. 245).

Cevap: A

29. Soruda verilen A, B, D ve E şıklarındaki bilgiler doğrudur. Ancak C şıkında verilen bilgi yanlıştır. Çocuk edebiyatının önemli yazarlar hakkında bilgi vermek gibi bir amacı yoktur.

Cevap: C

30. Köprülaltı Çocukları adlı eser Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya değil Huriye Öñiz'e aittir. Pırlayan Bal Aziz Nesin'in eseridir.

Çocuk ve Allah ile Balina ve Mandalina adlı öyküler Fazıl Hüsnü Dağlarca'ya aittir.

Kuş Cıvıltıları adlı şiir ise Yusuf Ziya Ortaç'ındır.

Cevap: C

31. Çocuk şiirlerinde ya da eserlerinde direkt olarak kavramları öğretme ve bilgilendiricilik amacı yoktur.

Cevap: A

32. Gılgamış Destan'ında Kral Gılgamış, arkadaşı olan Enkidu'yu kaybetmesi üzerine ölümsüzlük arayışına girer ve Tanrılara savaş ilan eder. Ölümsüzlüğü arama ya da ölümden kaçma temasıyla Dede Korkut ve Gılgamış birbirine çok benzer tiplerdir.

Cevap: C

33. "Mahperi" Kirman Şah'ın manitasıdır.

Kirmanşah Hikâyesi:

- Tiflis hükümdarı Hurşut Şah
- Yemen Sultanının kızı
- Herat hükümdarı Selim Şah'ın kızı Mahperi
- Koca Arap
- Ağ Dev
- Davutoğlu Süleyman'ın bahçesi
- Değirmenci
- Zöhre Banu
- Derviş

Şah İsmail Hikâyesi:

- Kandeher padişahı
- Derviş
- Kamer Tay (atı)
- Gülizar
- Gülizar'ın annesiyle Hindistan'a kaçması
- Gülperi
- Arap Üzengi
- Çok eşlilik
- Kırklar motifi
- Elma kabuklarını Kamer Tay'ın annesine yedirme

Yaralı Mahmut Hikâyesi:

- Ali Bezirgân adlı tüccar
- Ahmet ve Mahmut adında oğulları
- Gence Padişahı
- Şamşırak taşları
- Kara vezir
- Mehubub
- Gülşen
- Küpüne binerek İstanbul'a gelen cadı

Hurşit ile Mahimihri:

- Uçma'an Şehri
- Murat tepesi
- Hıde kenarı
- Geylani yaylası
- Yüzbaşı Han
- Boz Kula
- Hasret Hatun

Âşık Garip Hikâyesi:

- Tebrizli Hoca Maksud
- Oğlu Resul
- Kızı Güllü Han
- Tiflisli Hoca Sinan'ın kızı Şah Senem
- Canım Hoca
- Aslan Dede Oğlu Baba Yusuf'un kahvesi
- Şah Veled

Cevap: B

34. Dörtlüklerin ikinci mısrasından sonra yedi hecelik dörtlük veya beşlik yerleştirilmişse buna “**yedekli koşma**” denir. Soruda örneği verilen koşma bu yüzden yedekli koşmadır.

Musammat koşma: Mısra ortalarında kafiye bulunduran koşmalara Musammat koşma denir.

Lebler kırmızı la'l kaşları hilâl

Gözler âhû misâl bulunmaz emsâl

Bilmem bu ne hayâl bilmem bu ne hâl

Bu ne parlak cemâl ülker misin sen

Koşma şarkı: Dördüncü dizeleri her dörtlüğün sonunda kavuştak olarak yinelenen koşmalara koşma şarkı denir. Şarkıya benzerler.

Salınarak yürü ceylan kuzusu

Kaçma maral kaçma avcı değilim

Seni sevmek imiş başım yazısı

Kaçma maral kaçma avcı değilim

Mecnun gibi yaslanacak dağım yok

Bülbül gibi şakiyacak bağıım yok

Tuzağıım yok kurulacak ağıım yok

Kaçma maral kaçma avcı değilim

Ayaklı koşma: Musammat koşmanın ilk dörtlüğünün ikinci ve dördüncü, diğer dörtlüklerin sadece dördüncü dizelerine beş hecelik küçük dize, ayak ekleyerek oluşturulan koşmalara denir.

Ey benim cânânım cân içre cânım

Şûh nev-civânım olma bî-vefâ

Rahmeyle bana

Ben sana kurbânım gel kes gerdânım

Dök yerlere kanım tek ol âşinâ

Nâr-ı aşkın serde düştüm yek derde

Şeklin perîlerde yoktur kışverde

Ellerin hançerde zerrîn kemerde

Her gördüğüm yerde gel kıyma bana

Cân sana fedâ

Zincirbent koşma: Bentlerinin dördüncü dizesinin kafiyesi ya da kafiyezin bulunduğu sözcük grubunun bir sonraki bendin ilk dizesinin başında tekrarlanan koşmalara denir. Genel olarak destanlarda kullanılır.

Du cihanda yer gök çarh u felekler

Hesaba muntazır suda semekler

Arş-ı Alâ Mühteşa'da melekler

Ne zikirde kelâm kânı biliriz

Kelâm kânı zikir ederler gayet

Yalan değil günü bugün bir hayat

Altı bin altı yüz altmış âyât

Emr-i haktan biz Furkan'ı biliriz

Cevap: E

35. **Palanga:** Orta oyunundaki meydana denir.

Sandık odası (Pusat odası): Oyuncuların kıyafetlerinin bulunduğu bir çadır ya da perdeyle kapatılmış bir yerdir. Oyuncular burada giyinerek sahneye hazırlanır.

Kapı: Orta oyununda oyuncuların meydana girip çıktıkları bölümdür.

Çalgıcıların yeri: Orta oyununda çifte-nara çalan müzisyenler bu kısımda oturur.

Dükkân: Ortalama yarım metre yüksekliğinde iki kanatlı bir paravandır.

Yenidünya: Aşağı yukarı 1,5 metre yüksekliğinde iki, üç, ya da dört kanatlı bir kafes, bir paravandır. Ev, hamam gibi mekân olarak kullanılır.

Mevki: Erkek seyircilerin oturduğu bölümdür.

Kafes: Kadın seyircilerin oturduğu bölümdür.

Parmaklık: Kazıklar arasına ip gerilerek seyircilerle oyun alanının ayrıldığı bölüme denir.

Pazat (icazet): Orta oyunu öğrencilerine verilen diplomaya denir.

Pastav (şakşak): Pişekâr'ın kullandığı tahta kaşık. (Edebiyat ÖABT'de çıktı!)

NOT: Orta oyunu; taklit oyunu, meydan oyunu, zuhuri oyunu, kol oyunu olarak da bilinir.

NOT: "Han kolu" ve "Zuhuri kolu" olarak ikiye ayrılır. Han kolu daha çok halka hitap eden rahat bir üslupla sergilenir. Zuhuri kolu ise daha resmidir. Sarayda padişahın özel günlerinde sergilenir.

NOT: Orta oyunu 4 bölümden oluşur:

- Giriş
- Muhavere (Diyalog)
- Fasil
- Bitiş

NOT: Muhavere; arzbar ve tekerleme bölümlerinden oluşur. Arzbar bölümünde Kavuklu ile Pişekâr uzun bir çekişmeden sonra tanıdık çıkar. Tekerleme bölümünde ise Kavuklu olağanüstü olaylar anlatır. Sonrasında bütün olanların rüyadan ibaret olduğu anlaşılır.

Cevap: D

36. Parçada anlatılan âşık, küçük yaşta hem medrese eğitimi almış hem de babası Âşık Mustafa Keşfi ile Âşık İznî'den saz ve söz dersleri görmüştür. Bu durum, onun hem dini-tasavvufi eğitim hem de aşıklık geleneği bakımından güçlü bir birikim kazandığını gösterir. Henüz çocukken deyişler söylemeye başlayan sanatçı, kısa zamanda irticalen söyleme, makam oluşturma ve saz hâkimiyeti konularında ustalaşmış, doğu ve batı illerini gezerek birçok ünlü âşıkla karşılaşmalar yapmıştır. Sanatçının dikkat çeken yönlerinden biri, dar ayak ve kapanık ayak gibi zor nazım türlerinde başarılı örnekler vermesi;

bir diğeri ise hece ölçüsüyle birlikte aruz veznini de kullanmasıdır. Halk edebiyatında bu yönüyle hem halk hem divan geleneğini birleştiren bir ozandır. En bilinen eseri "Ters Öğüt Destanı"dır. Ayrıca İzharî, Zuhurî ve Fahrî onun çırakları arasındadır. Tüm bu bilgiler, Âşık Huzurî'ye aittir.

Cevap: D

37. Felâtun Bey ile Rakım Efendi romanında züppe tip olarak bilinen karakter Rakım Efendi değil Felâtun Bey'dir. Züppe tipi erkeklerde görüldüğü gibi kadın örnekleri de vardır. Seniha, "Kiralık Konak" romanında bunu bize göstermektedir. "Şık" romanında ise Şöhret Bey züppe tipini temsil eder. Madam Potiş ile ilişkisi vardır. Bihruz Bey, Araba Sevdası'nın züppe tipidir. Periveş'in peşinde koşar. Meftun Bey ise "Şıapsevdi" adlı romanın batı özentisi tipidir.

Cevap: A

38. B, C, D ve E şıklarındaki bilgiler doğrudur ancak A şıkkı yanlıştır. Recaizade Mahmut Ekrem, Muallim Naci'nin göz için kafiye anlayışına karşı kulak için kafiye savunmuştur.

Cevap: A

39. Soru öncülünde sözü edilen eser Abdülhak Hamit Tarhan'ın Nesteren adlı oyunudur.

Finten: Bu eserde Macbeth etkisi söz konusudur. Finten adında bir kadının entrikalı hayatı anlatılmıştır. İngiltere'de yaşamını sürdüren Finten yaşlı bir adamla evlidir. Uşakları olan Hintli Davalacı-ro'dan ucube olarak gördükleri bir çocuğu olur.

Liberte: Tezli bir eser olan Liberte manzum bir tiyatrodur.

Tarık: Endülüs'ün Müslümanlar tarafından fethini anlatan eser tiyatro tekniği gözetilmeden mensur biçimde kaleme alınmıştır. Eserde Tarık ile Zehra evlenir. Sonrasında Tarık'ı seven Salha kendini öldürür.

Eşber: Sanatçı bu eserini manzum bir şekilde aruzla yazmıştır. Diğer adı "Zafer Yahut Hiç" olan eserde Pencap hükümdarı ile İskender'in mücadelesi anlatılır.

Cevap: C

40. A, B, C ve E şıklarındaki eşleştirmeler doğrudur. Ancak D şıkkı yanlıştır. Kendi yaşadığı bunalımı, nefreti İstanbul'u kötü bir kadına benzeterek ortaya dökmeye çalıştığı eseri "Sis" adlı şiirdir. Tarih-i Kadim'de ise dine ve Osmanlı tarihine yönelik kötü bir tavır sergiler. Bunun üzerine Mehmet Akif Ersoy "Süleymaniye Kürsüsü" adlı eseriyle bu durumu eleştirir.

Cevap: D

41. Soru öncülünde sözü edilen yazar Talip Apaydın'dır. Eserleri:

Öykü: Ateş Düşünce, Öte Yakadaki Cennet, Duvar Yazıları, Hendekbaşı, Hem Uzak Hem Yakın

Şiir: Susuzluk

Roman: Sarı Traktör, Yarbükü, Toprağa Basınca, Emmioğlu, Ortakçılar, Ferhat ile Şirin, , Define, Toz Duman İçinde, Tütün Yorgunu, Vatan Dediler, Köylüler, Yoz Duvar, O Güzel İnsanlar, Kente İndi İdris

Anı: Karanlığın Kuvveti, Akan Sulara Karşı, Köy Enstitüleri Yılları

Abbas Sayar: Edebi hayatına şiirle başlamıştır ancak roman türüyle daha çok tanınır. Köy hayatını işlemiştir.

Romanları: Yılkı Atı, Çelo, Dik Bayır, Yılkı Atı, Tarlabası Salkım Saçak, Can Şenliği, Anılarla Yumak Yumak

Şiir: Gönül Sandalı, Sereserpe

Öykü: Yorganımı Sıkı Sar

Fakir Baykurt: Köy Enstitüsü mezunu sanatçılarıdır. Orta Anadolu bölgesini romanlarında işleyerek insanları aydınlatma amacı gütmüştür.

Roman: Kaplumbağalar, Yılanların Öcü, İrazca'nın Dirliği, Onuncu Köy, Köygöçüren, Tırpan

Şiir: Bir Uzun Yol

Mahmut Makal: Köy Enstitülü yazarlardandır. Köy öğretmenliği yaparak yazarlık hayatına giriş yapmıştır.

Eserleri: Hayal ve Gerçek, Köyümden, Bizim Köy (Önemli eser!), Memleketin Sahipleri,

Dursun Akçam: Ardahan'da doğan sanatçı Kuzey Doğu Anadolu'nun köy yaşamını romanlarında işlemiştir.

Hikâye: Maral, Alaman Ocağı, Ölü Ekmeği, Taş Çorbası, Köyden İndim Şehre, Kafkas Kızı, Generaller Birleşin

Roman: Kanlı Dere'nin Kurtları, Dağların Sultanı

Röportaj: Altta Kalanlar, Kan Çiçekleri

Cevap: E

42. Bütün beyitleri aynı kafiyeyle yazılmış gazellere MÜSELSEL, sevgilinin güzelliğinden ve ona duyulan istekten söz eden gazellere ŞUHANE, iki farklı şairin birlikte birer beyit ya da mısra yazarak oluşturdukları gazellere ise MÜŞTEREK denir.

Cevap: B

43. Öncüldeki altı çizili hezâr kelimesiyle C şıkkındaki andelîb kelimesi bülbül anlamına gelir.

Öncülde verilen beytin çevirisi:

Sabah vakti üveyik kuşunun şamatası ve bülbüllerin âvâzı yine çimenlik çocuklarını uykularından uyandırdı.)

C şıkkındaki beytin çevirisi:

(Gül dikene düştü, bülbülün göğsü yaralandı. Bülbül bir dikene bir de güle baktı ve sonra ağladı.)

Cevap: C

44. **A şıkkındaki beyit:**

Çeşm: göz

Dîvâne: deli

Şûh: şen, oynak, neşeli

Deşt: çöl, bozkır

Âhû: ceylan

Füsûn: büyü, büyülenmiş

C şıkkındaki beyit:

Nişân: belirti, işaret

Fasl: mevsim, bölüm

Çemen: yeşillik, çayır

Berg: yaprak

Dıraht: ağaç

D şıkkındaki beyit:

Eflâk: felek, âlem

Derûn: iç, gönül

Şerer: kıvılcımlar

Hâk: toprak

Katre: damla

E şıkkındaki beyit:

Selâmet: esenlik, rahatlık

Ruhsâr: yanak, çehre

Zinhâr: asla

İhtirâz: çekinme

Rüsvâ: rezil

Ancak B şıkkı yanlıştır. Doğru çevirisi aşağıda verilmiştir.

(Gök sahnesinin savaş alanının kılıç oynatıcısı altın işlemeli bir kılıçla savaş alanına girmişti.)

Tığ: kılıç

Zer-nîşan: kılıç üzerindeki işleme süs

Şemşîr-bâz: kılıç oynatan

Mâreke: çarpışma yeri

Sahn: meydan, orta

Âsumân: gök

Cevap: B

45. Öğretmenim gördüğün üzere sana bir müseddes örneği verdim. Müseddesler 6 mısradan oluşur. En çok karışanlar aslında beşlilerdir. Beşli olanlar: Muhammes, tardiyiye, tahmis ve taştir.

Altılı olan: müseddes ve tesdis

Yedili olan: Müsebba

Sekizli olan: Mütessa

Dokuzlu olan: Mütessa

Onlu olan: Muaşşer

Cevap: B

46. Cevabımız D olacak. D şıkkındaki mesnevi Nev'îzâde atayî'nin hamsesi içinde yer alan mesnevilerindendir.

Cevap: D

47. Değerli öğretmenim bu soru tipini hatırlıyorsunuz diye umuyorum. Mesneviler mısra dizilişi yönüyle aa, bb, cc, dd, ee şeklinde sınırsız beyitten oluşabilir. Diziliş yönüyle incelediğimizde A şıkkındaki beyitin bir mesneviden alınmış olduğunu anlarız.

Cevap: A

48.

Cihânda âşık-ı mehcûr sanma râhat olur

. _ . _ / . _ . _ / . _ . _ / . _ . _

Neler çeker bu gönül söylesem şikâyet olur

. _ . _ / . _ . _ / . _ . _ / . _ . _

Verilen beyit Mefâilün / Feilâtün / Mefâilün / Feilün kalıbıyla yazılmıştır.

Beyit anlam ve vezin dikkate alındığında birinci boşluğa iki kapalı heceden oluşan "râhat" kelimesi gelmelidir. İkinci boşluğa ise bir açık bir kapalı heceden oluşan gönül kelimesi gelmelidir.

Cevap: A

49. A, B, C ve D şıklarındaki eşleştirmeler doğrudur. Ancak E şıkkındaki eşleştirme yanlıştır. Neden? Çünkü verilen bilgiler Racine'ye değil Corneille'ye aittir.

Racine: Ruhani İlahiler, Thebai'li Kadın, İskender, Davalılar, Bayezid, İphigenia, Phaidra.

Cevap: E

50. Öncülde verilen edebi akım ekspresyonizmdir. Ekspresyonist Sanatçılar:

Heinrich Mann

Alfred Döblin

James Joyce

Franz Kafka

E. G. O'Neill

Hugo Ball

Cevap: B